

PRESSMEDDELANDE

DATUM: 2020-03-27
NR: 16
KONTAKT: Presstjänsten, tel. 08-7870200

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

Riksbankens företagsundersökning: ”Allt har förändrats på två veckor”

Coronapandemin har påverkat storföretagen kraftigt och situationen har försämrats exceptionellt snabbt. Företagen drabbas på tre olika fronter: genom produktionsstörningar, minskad efterfrågan och finansieringssvårigheter. Det visar de intervjuer Riksbanken gjort med storföretagen de senaste veckorna.

”Det började som ett utbudsproblem, nu är det ett efterfrågeproblem”

Under förra veckan började delar av industrin att stänga ner fabriker i Sverige. Det berodde inte så mycket på att man hade problem att få tag på varor från Kina. Produktionen där har börjat komma igång igen. Istället handlade det om de restriktioner i delar av Europa som förhindrar personal att komma till arbetsplatser och om stängda gränser som hindrar transporter. Industrin skjuter också upp investeringar och underhåll av anläggningar, bland annat för att hålla kostnaderna nere. Det får effekter vidare ut i ekonomin genom att underleverantörer förlorar intäkter.

Flera konsumentnära handels- och tjänsteföretag påpekar att konsumenternas ändrade beteende gjort att utvecklingen skiftat. Tidigare handlade det om ett mindre utbudsstopp med störningar i leveranser, nu har det blivit en situation med snabbt fallande efterfrågan.

”Tid är allt som räknas, vi blöder varje dag”

Reseföretag, hotell och restauranger rapporterar om ett extremt stort tapp i försäljning de senaste veckorna. Om situationen inte ändras snart befarar man att verksamheter behöver stängas ner. I kontrast till detta står dagligvaruhandeln som sett en kraftigt ökad försäljning, inte minst av konserver, toalettpapper och läkemedel. Även klädhandeln berättar om en tydligt minskad försäljning. Eftersom ledtiderna från Kina är ganska långa har de flesta hittills inte påverkats av leveransstörningar, men man väntar sig försenade leveranser framåt sommarsäsongen.

Handels- och tjänsteföretagen försöker på olika sätt minska sina fasta kostnader för att möta den lägre efterfrågan. Man förhandlar om hyror, har dragit ner på tillfällig

arbetskraft och varslar fast anställda. Även fordonsindustrin rapporterar om personalneddragningar. Övriga industriföretag har ännu inte behövt minska antalet anställda men tror att man kommer behöva göra det framöver. Företagen är positiva till regeringens åtgärds paket och utreder hur de kan använda sig av detta. Samtidigt uppger flera att mer krävs för särskilt utsatta branscher.

”Likviditeten, det är den det handlar om”

Flera industriföretag anser att villkoren för finansiering har försämrats och brist på likvida medel ses som det största problemet. Givet turbulensen på finansmarknaderna är det svårt att finansiera sig genom att ge ut företags-certifikat eller obligationer. Det finns ett stort behov av lån för att överbrygga den akuta perioden samtidigt som bankernas upplevs vara överlastade med förfrågningar. Storföretagen är framför allt oroliga för hur kunder och underleverantörer kommer att påverkas. De mest utsatta branscherna upplever det samtidigt som svårast att få lån av bankerna.

OM FÖRETAGSUNDERSÖKNINGEN

Tre gånger om året intervjuar Riksbanken de största företagen inom industri-, bygg-, handels- och delar av tjänstesektorerna. Representanter för 31 företag med totalt cirka 230 000 anställda i Sverige intervjuades under perioden 12-28 februari. Den 4-6 mars respektive den 16-19 mars genomfördes dessutom telefonintervjuer med drygt 50 industri-, handels- och tjänsteföretag respektive drygt 60 industri-, bygg-, handels- och tjänsteföretag samt branschorganisationer, med anledning av coronavirusets utbrott och spridning. Resultatet av intervjuerna redovisas i Riksbankens företagsundersökning. Citaten ovan kommer från intervjuerna.